

De overheid en de kleine lettertjes

U kent ze wel, die louche verkopers die aan de deur of via internet uw instemming (en handtekening) proberen te krijgen waarna pas achteraf blijkt, wat er allemaal in 'de kleine lettertjes' staat. En te vaak loopt dat slecht voor u af. Er worden hele televisieprogramma's besteed aan het waarschuwen tegen (en het opsporen van) dit soort niet-zo-eerlijke verkopers.

De kleine lettertjes van de Positieflijst

In artikel 2.2 van **de Wet dieren** is in het eerste lid geregeld: *Het is verboden dieren te houden die niet behoren tot door Onze Minister aangewezen diersoorten of diercategorieën.* Dat zijn de grote letters. Het betekent, er komt een Positieflijst en de minister wijst aan welke soorten daarop staan. Maar er zijn ook nog kleine lettertjes. Bij dat 'aanwijzen' zal de minister zich wèl moeten houden aan de Europese regelgeving

In **het Andibel-arrest** van het Europese Hof zijn heldere regels gesteld voor de weigering dieren op een Positieflijst te plaatsen. Het verbod om een diersoort te houden, leidt tot een beperking van het vrije handelsverkeer tussen de lidstaten en is dus strijdig met het Europese verdrag.

Voordat een nationale overheid mag weigeren een diersoort op de Positieflijst te plaatsen, moet uit gedegen onderzoek tenminste blijken dat er een gevaar is voor het welzijn van de gehouden dieren, dat er een gevaar is voor de gezondheid of het leven van personen of dieren of dat er een gevaar is voor het milieu. Bovendien mag die weigering slechts, als de hier genoemde belangen niet op een wijze kunnen worden veiliggesteld, die minder handelsbelemmerend is.

Strikt genomen staan dus alle diersoorten op de Positieflijst, behalve de soorten waarvoor uit gedegen onderzoek blijkt dat het houden van die soorten schadelijk is voor de genoemde belangen. En dan moet bovendien de bescherming van die belangen niet kunnen worden bereikt op een wijze die minder strijdig is met het EU-recht.

Vaststelling van de Positieflijst

De Tweede Kamer besloot dat er zo snel mogelijk, liefst zo kort mogelijke Positieflijsten moesten komen. Het ministerie ging daarmee aan de slag. De eisen die het Andibel-arrest stelt, vond men kennelijk wat lastig en ook te duur. Datzelfde gold voor onderzoek en welzijnsmetingen aan gehouden dieren.

En dus werden er, heel voortvarend, wat binnenbochten genomen. Niet 'het welzijn van het gehouden dier', maar het 'gedrag in de natuur' werd tot criterium verheven, dat bespaarde een heleboel werk.

En ook, gegevens verzamelen over en onderzoek doen aan **meer dan 5400 zoogdiersoorten**, dat schiet niet op. Zelfs de door de onderzoekers van de WUR

vastgestelde lijst van **359** in Nederland gehouden soorten vond men wat al te veel. En dus werd een lijstje van slechts **90** soorten uitgekozen voor beoordeling.

Dit mondde op 19 juni 2013 uit in een kennisgeving aan de Tweede Kamer met daarbij lijsten van **5 soorten** die mogen worden gehouden, **33 soorten** die slechts 'onder voorwaarden' mogen worden gehouden en **51 soorten** die worden verboden. De hond en de kat werden bij voorbaat buiten de beoordeling gehouden. Die hadden eigenlijk vanwege hun 'gedrag in de natuur' en hun gevaar voor de gezondheid van de mens, als eerste verboden moeten worden. Maar ja, dat ligt politiek en vooral maatschappelijk een beetje moeilijk.

Een valse voorstelling van zaken

Daarna moest dit resultaat, waar inmiddels vier jaar lang stevig in was geïnvesteerd, bij de politiek en in de maatschappij 'aan de man' worden gebracht. De kleine lettertjes van het Andibel-arrest kwamen niet aan de orde, daar werd ruimhartig overheen gestapt. De aandacht werd gericht op het eclatante succes van 'de truc met de 90 soorten' en de staatssecretaris liet grootmoedig in haar brief aan de Tweede Kamer weten:

"Omdat de positieflijst een nieuw instrument is en het de bedoeling is dat deze dynamisch zal zijn, zal ik nieuwe aanvragen van houders voor plaatsing van een diersoort op de positieflijst binnen een jaar, op 1 november 2014, versneld door de WUR volgens dezelfde systematiek laten evalueren."

Een uiterst merkwaardige voorstelling van zaken. **Het Andibel-arrest** geeft aan dat soorten vrij mogen worden gehouden en verhandeld, tenzij de overheid aantoont dat dit in strijd is met een of meer van de drie genoemde belangen. De staatssecretaris zit daar blijkbaar niet zo mee, ze beweert dat de houders toestemming moeten vragen om soorten uit de groep van de meer dan 5300 zoogdiersoorten te mogen houden. Ze probeert die soorten 'stilzwijgend en onopgemerkt' zonder enige beoordeling te verbieden. Op de Nederlandse Positieflijst staan slechts vijf soorten (plus het konijn), volgens het Europese recht horen al die 'stiekem' verboden soorten daar gewoon bij te staan.

Samenvattend: vier jaar broddelwerk

In de achterliggende jaren heeft de anti-dierhouderijlobby een beeld neergezet van het houden van 'bijzondere' diersoorten, dat volledig voorbij gaat aan de werkelijkheid. Dit bracht de politiek ertoe uit te spreken 'dat daar dan maar eens een einde aan moet worden gemaakt', er moesten zo kort mogelijke Positieflijsten komen. De verantwoordelijke bestuurders hadden niet de politieke moed om aan de Tweede Kamer uit te leggen, dat ze te maken hebben met Europese regelgeving die bindend is, dat uitvoering van deze motie te kostbaar en in de praktijk onhaalbaar zou blijken. Maar ja, wie spelbreker is in de euforie van het moment, roept de woede van de teleurgestelde onwetenden over zich af

En dus togen de ambtenaren aan het werk. Er werd gezocht naar een aanpak met 'boerenslimheid' en er werden gemeenschapsgelden besteed om het onmogelijke mogelijk te maken. In samenspraak met de onderzoekers van de WUR werd het uitgangspunt, 'het welzijn van het gehouden dier', vervangen door 'gedrag in de natuur', werden de wat minder

passende elementen uit het Andibel-arrest buiten beschouwing gelaten en werd het aantal te beoordelen soorten drastisch beperkt.

We komen nu in een situatie terecht waarin, ten koste van nòg meer gemeenschapsgeld, procedures bij de bestuursrechter zullen worden gevoerd. Naar het zich laat aanzien eindigen die in een nietigverklaring van de voorgestelde regeling. Daarmee zijn we, sinds de start van deze exercitie in 2009, weer vier jaar verder, zonder dat de overheid ook maar enige poging deed om in samenwerking met de houderijsector aan de borging van dierenwelzijn te werken.

ir. Ed.J.Gubbels,
secretaris Platform Verantwoord Huisdierenbezit,
www.huisdieren.nu

juli 2013.